

POLICIJOS BENDRADARBIAVIMAS

ES teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europol) yra pagrindinė ES didesnės vidaus saugumo infrastruktūros dalis. Bendradarbiavimas ir politika teisėsaugos srityje vis dar plėtojami, ypatingą dėmesį skiriant kovai su terorizmu, kibernetiniais nusikaltimais ir kitų formų sunkiu ir organizuotu nusikalstamumu. Pagrindinis tikslas – užtikrinti saugesnę Europą visiems ES gyventojams, laikantis pagrindinių teisių ir duomenų apsaugos taisyklių, kaip ne kartą prašė Parlamentas.

TEISINIS PAGRINDAS

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 33 straipsnis (muitinių bendradarbiavimas), 87, 88 ir 89 straipsniai.

TIKSLAI

Veiksmingas policijos bendradarbiavimas yra itin svarbus aspektas ES kuriant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kurioje gerbiamos pagrindinės teisės. Tarpvalstybinis bendradarbiavimas teisėsaugos srityje, apimantis policiją, muitinę ir kitas teisėsaugos tarnybas, numatytas siekiant užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms ES, jas nustatyti ir tirti. Praktiškai, toks bendradarbiavimas dažniausiai vykdomas kovojant su sunkiais nusikaltimais (pavyzdžiui, organizuotu nusikalstamumu, prekyba narkotikais, pinigų plovimu, eurų padirbinėju, prekyba žmonėmis ir kibernetiniais nusikaltimais) ir terorizmu. Europol yra ES teisėsaugos agentūra.

LAIMĖJIMAI

A. Pradžia

Valstybių narių policijos bendradarbiavimas prasidėjo 1976 m. įsteigus Trevio grupę, t. y. teisingumo ir vidaus reikalų ministerijų atstovų tarpvyriausybinių tinklą. Vėliau Mastrichto sutartyje nurodytos bendrojo intereso sritys, kuriose nustatyti teisėti policijos bendradarbiavimo pagrindai (kova su terorizmu, prekyba narkotikais ir kitomis tarptautinio nusikalstamumo formomis). Taip pat iškelta Europos policijos biuro (Europolo) įsteigimo idėja, kuri iš pradžių konkrečiai įgyvendinta įsteigiant Europolo narkotikų padalinį. Europolo konvencija pasirašyta 1995 m. liepos 26 d., bet oficialiai Europolas veiklą pradėjo tik 1999 m. liepos 1 d., kai Amsterdamo sutartimi (pasirašyta 1997 m. spalio 2 d.) buvo sustiprintos jo funkcijos. Vis dėlto policijos bendradarbiavimas prieš įsteigiant Europolą jau buvo sustiprėjęs. Tarpvalstybinis policijos bendradarbiavimas tapo realybe 1985 m. sukūrus Šengeno erdvę, kurią iš pradžių sudarė vos keletas valstybių narių (taip pat žr. [4.2.4](#)). Šengeno *acquis*, įskaitant

policijos bendradarbiavimo aspektus, buvo perkelta į ES teisę įsigaliojus Amsterdamo sutarčiai ir priskirta vadinamajam trečiajam ramsčiui, skirtam tarpvyriausybiniam bendradarbiavimui. Tas pats tarpvyriausybiniis metodas buvo taikomas policijos bendradarbiavimo priemonėms, kurias priėmė nedidelė valstybių narių grupė pagal Priemo sutartį; pagal šias priemones numatytos nuostatos dėl keitimosi DNR, pirštų antspaudais ir transporto priemonių registracijos duomenimis. Priėmus [2008 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimą 2008/615/TVR](#), Priemo sutartis įsigaliojo visos ES lygmeniu.

B. Dabartinė institucinė sąranga

Lisabonos sutartimi (SESV) institucinė sąranga labai supaprastinta: dauguma su policijos bendradarbiavimu susijusių priemonių dabar priimamos taikant įprastą teisėkūros procedūrą (bendro sprendimo procedūra), o teisminė peržiūra pavedama ES Teisingumo Teismui. Vis dėlto policijos bendradarbiavimas ir teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose nėra visiškai integruoti į Bendrijos sistemą ir jiems, greta su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve susijusių ypatybių (t. y. išimčių, taikomų Airijai ir Danijai (prie SESV pridėti protokolai Nr. 21 ir 22)) ir privilegijuoto nacionalinių parlamentų vaidmens (protokolai Nr. 1 ir 2), būdingi tam tikri pirminiai ypatumai:

- Komisija dalijasi iniciatyvos teise su valstybėmis narėmis, jei jos sudaro ketvirtadalį Tarybos narių (SESV 76 straipsnis);
- operatyvinio bendradarbiavimo priemonės vieningai nustato Taryba, o su Parlamentu tik konsultuojamasi. Jeigu Taryba negali priimti vieningo sprendimo, devynios arba daugiau valstybių narių gali veikti kartu įgyvendindamos tvirtesnę bendradarbiavimą. Tokiu atveju Europos Vadovų Taryba sustabdo procedūrą Taryboje, bandydama pasiekti bendrą sutarimą (sustabdymo mechanizmas, numatytas pagal SESV 87 straipsnio 3 dalį).

C. Pagrindiniai teisės aktai dėl policijos bendradarbiavimo priimami taikant įprastą teisėkūros procedūrą.

- 2013 m. rugpjūčio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos [direktyva 2013/40/ES](#) dėl atakų prieš informacines sistemas, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2005/222/TVR (vadinama Kibernetinių nusikaltimų direktyva). Valstybės narės turėjo perkelti direktyvą į nacionalinę teisę iki 2015 m. rugsėjo 4 d.;
- 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2015/2219](#) dėl Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūros (CEPOL) ir kuriuo pakeičiamas ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2005/681/TVR, taikomas nuo 2016 m. liepos 1 d.;
- 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos [direktyva \(ES\) 2016/681](#) dėl keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų naudojimo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais. Valstybės narės turėjo perkelti direktyvą į nacionalinę teisę iki 2018 m. gegužės 25 d.;
- 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos [direktyva \(ES\) 2016/1148](#) dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų (TIS) saugumo

lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti. Valstybės narės turėjo perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę iki 2018 m. gegužės 9 d.;

- 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos [direktyva \(ES\) 2017/541](#) dėl kovos su terorizmu, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 2005/671/TVR. Valstybės narės turėjo perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę iki 2018 m. rugsėjo 8 d.;
- 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos [direktyva \(ES\) 2021/555](#) dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės;
- 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2018/1726](#) dėl Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūros (eu-LISA), kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 ir Tarybos sprendimas 2007/533/TVR bei panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1077/2011, taikomas nuo 2018 m. gruodžio 11 d.;
- 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2018/1862](#) dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo policijos bendradarbiavimui ir teisminiam bendradarbiavimui baudžiamosiose bylose, kuriuo iš dalies keičiamas ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2007/533/TVR ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1986/2006 ir Komisijos sprendimas 2010/261/ES, taikomas ne vėliau kaip nuo 2021 m. gruodžio 28 d.;
- 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2019/818](#) dėl ES informacinių sistemų policijos ir teismo bendradarbiavimo, prieglobsčio ir migracijos srityje sąveikumo sistemos sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2018/1726, (ES) 2018/1862 ir (ES) 2019/816;
- 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos [direktyva \(ES\) 2019/1153](#), kuria nustatomos taisyklės dėl paprastesnio finansinės ir kitos informacijos naudojimo tam tikrų nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už jas tikslais ir kuria panaikinamas Tarybos sprendimas 2000/642/TVR. Valstybės narės turėjo perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę iki 2021 m. rugpjūčio 1 d.;
- 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2021/784](#) dėl teroristinio turinio sklaidos internete klausimo sprendimo, taikytinas nuo 2022 m. birželio 7 d.;
- 2022 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2022/991](#), kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/794, kiek tai susiję su Europolo bendradarbiavimu su privačiais subjektais, Europolo atliekamu asmens duomenų tvarkymu padedant atlikti nusikalstamų veikų tyrimus ir Europolo vaidmeniu mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, taikomas nuo 2022 m. birželio 28 d.;
- 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos [direktyva \(ES\) 2022/2555](#) dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva

(ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (TIS 2 direktyva). Valstybės narės turi perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę iki 2024 m. spalio 18 d.;

- 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos [direktyva \(ES\) 2022/2557](#) dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2008/114/EB (Direktyva dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo). Valstybės narės turi perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę iki 2024 m. spalio 18 d.
- 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos [direktyva \(ES\) 2023/977](#) dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų keitimosi informacija, kuria panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2006/960/TVR. Valstybės narės turi perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę iki 2024 m. gruodžio 12 d.
- 2023 m. spalio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2023/2131](#), kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1727 ir Tarybos sprendimas 2005/671/TVR, kiek tai susiję su skaitmeniniu keitimusi informacija terorizmo bylose.

D. Policijos bendradarbiavimo agentūros ir kitos susijusios institucijos

1. Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europol)

[Europol](#) yra agentūra, kurios pagrindinis tikslas yra padaryti Europą saugesnę. Agentūra remia valstybes nares kovojant su terorizmu, kibernetiniais nusikaltimais ir kitais sunkių ir organizuotų formų nusikaltimais. Europolas taip pat bendradarbiauja su daugeliu ne ES šalių partnerių ir tarptautinių organizacijų. Europolas veikia kaip paramos teisėsaugos operacijoms centras ir informacijos apie nusikalstamą veiklą centras.

Dideli nusikaltėlių ir teroristų tinklai kelia didelę grėsmę ES vidaus saugumui. Didžiausią grėsmę saugumui kelia terorizmas, tarptautinė prekyba narkotikais ir pinigų plovimas, organizuotas sukčiavimas, eurų padirbinėjimas ir prekyba žmonėmis.

Siekdamas reaguoti į šias grėsmes, Europolas sukūrė keletą specializuotų padalinių:

- Europos kovos su elektroniniu nusikalstamumu centrą, kuris stiprina teisėsaugos atsaką į kibernetinį nusikalstamumą ES ir taip padeda apsaugoti ES piliečius, įmones ir vyriausybes nuo nusikaltimų internete;
- Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centrą, kuris padeda valstybėms narėms kovoti su sudėtingais ir išvystytais nusikalstamos veiklos tinklais, dalyvaujančiais neteisėto migrantų gabenimo veikloje, ir juos išardyti;
- Europos kovos su terorizmu centrą, kuris yra operatyvinės veiklos ir ekspertinių žinių centras, atspindintis didėjančią ES poreikį sustiprinti savo reagavimą į terorizmą;
- Europos sunkių formų organizuoto nusikalstamumo centras teikia operatyvinę paramą valstybėms narėms tiriant prioritetines bylas, susijusias su sunkiu ir organizuotu nusikalstamumu;
- Intelektinės nuosavybės nusikaltimų tyrimo koordinavimo grupę, kuri teikia operatyvinę ir techninę paramą teisėsaugos institucijoms ir kitiems partneriams;

- Europos finansinių ir ekonominių nusikaltimų tyrimo centrą, kuris veikia kaip operatyvinis centras, padedantis valstybėms narėms spręsti su finansiniais ir ekonominiais nusikaltimais susijusias bylas;
- FIU.net – decentralizuotą ir pažangų kompiuterių tinklą, kurį naudojant finansinės žvalgybos padaliniai ES padedama kovoti su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu;
- ES internetinės informacijos žymėjimo padalinį, aptinkantį ir tiriantį kenkėjišką turinį internete ir socialiniuose tinkluose.

Europolas buvo įsteigtas pagal Europolo reglamentą. Agentūra įsikūrusi Hagoje (Nyderlandai). Europolas rengia keletą ataskaitų, pavyzdžiui, ataskaitą dėl terorizmo padėties ir tendencijų Europos Sąjungoje ([TE-SAT](#)), sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo grėsmių vertinimą ([SOCTA](#)), organizuoto nusikalstamumo internete grėsmės vertinimą ([IOCTA](#)) ir [metinę apžvalgą](#). Naujausią [SOCTA](#) Europolas paskelbė 2021 m. balandžio mėn., naujausią [TE-SAT](#) – 2023 m. birželio mėn., o naujausią [IOCTA](#) – 2023 m. liepos mėn.

Siekiant didesnės agentūros atskaitomybės, pagal Europolo reglamentą buvo įsteigta Europolo jungtinė parlamentinės kontrolės grupė (JPKG). SESV 88 straipsnyje numatyta, kad Europos Parlamentas kartu su nacionaliniais parlamentais atlieka Europolo veiklos priežiūros procedūras. Pagal Europolo reglamento 51 straipsnį „JPKG politiniu lygiu stebės Europolo veiklą jam vykdant savo misiją, be kita ko, kiek tai susiję su tos veiklos poveikiu fizinių asmenų pagrindinėms teisėms ir laisvėms“. [13-asis JPKG posėdis](#) buvo surengtas 2023 m. rugsėjo 20 ir 21 d. Briuselyje.

2022 m. gegužės mėn. [Parlamentas](#) ir [Taryba](#) priėmė naują reglamentą, kuriuo iš dalies keičiami Europolo įgaliojimai. [Iš dalies pakeistas Europolo reglamentas](#) įsigaliojo 2022 m. birželio 28 d. Naujasis Europolo reglamentas apima patobulinimus, susijusius su moksliniais tyrimais ir inovacijomis, didelių duomenų rinkinių tvarkymu, bendradarbiavimu su privačiais subjektais ir ES nepriklausančiomis šalimis, bendradarbiavimu su Europos prokuratūra ir tuo, kaip į Šengeno informacinę sistemą galima įvesti naujus perspėjimus remiantis iš ES nepriklausančių šalių gauta informacija, nes Europolas dabar gali pasiūlyti valstybėms narėms įvesti perspėjimus. Europolo vykdomasis direktorius taip pat gali pasiūlyti pradėti nacionalinį tyrimą dėl ne tarpvalstybinių nusikaltimų, pažeidžiančių ES politikos bendrą interesą.

2. Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra (CEPOL)

[CEPOL](#) – agentūra, kuri rengia, įgyvendina ir koordinuoja teisėsaugos pareigūnų mokymo programas. CEPOL prisideda prie saugesnės Europos, sudarydamas palankias sąlygas valstybių narių (ir – tam tikru mastu – ES nepriklausančių šalių atitinkamų pareigūnų) teisėsaugos pareigūnams bendradarbiauti ir dalytis žiniomis klausimais, susijusiais su ES prioritetais saugumo srityje, ypač su kovos su organizuotu ir sunkių formų tarptautiniu nusikalstamumu ES politikos ciklu. Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra buvo įsteigta pagal CEPOL reglamentą. Ji įsikūrusi Budapešte, Vengrijoje.

3. Operatyvinio bendradarbiavimo vidaus saugumo srityje nuolatinis komitetas (COSI)

Pagal SESV 71 straipsnį „siekiant užtikrinti, kad Sąjungoje būtų skatinamas ir stiprinamas operatyvus bendradarbiavimas vidaus saugumo veiklos srityje, Taryboje įkuriamas nuolatinis komitetas. Nepažeisdamas 240 straipsnio, jis palengvina valstybių narių kompetentingų valdžios institucijų veiksmų koordinavimą. Atitinkamų Sąjungos įstaigų ir organų atstovai gali dalyvauti šio komiteto darbe. Europos Parlamentui ir nacionaliniams parlamentams nuolat pranešama apie šį darbą.“ COSI buvo įsteigtas [2010 m. vasario 25 d. Tarybos sprendimu](#) dėl Operatyvinio bendradarbiavimo vidaus saugumo srityje nuolatinio komiteto įkūrimo (2010/131/ES).

4. ES žvalgybos ir situacijų centras

ES žvalgybos ir situacijų centras (EU INTCEN) iš esmės nėra policijos bendradarbiavimo organas. Šis centras – tai Europos išorės veiksmų tarnybos organas, užsiimantis tik strategine analize. Vis dėlto, teikdamas grėsmės įvertinimą, pagrįstą informacija, gaunama iš žvalgybos tarnybų, karinių, diplomatinių ir policijos tarnybų, jis prisideda prie policijos bendradarbiavimo. INTCEN taip pat gali būti naudingas operatyviniu požiūriu, pavyzdžiui, teikdamas duomenis visoje ES apie teroristų judėjimo vietas, motyvus ir maršrutus.

EUROPOS PARLAMENTO VAIDMUO

Parlamentas atliko labai svarbų vaidmenį kuriant ES teisės aktus policijos bendradarbiavimo srityje, užtikrindamas, kad ES gyventojų apsauga taptų politiniu prioritetu. Be to, pagal įprastą teisėkūros procedūrą Parlamentas ir Taryba lygiomis teisėmis siekia pagerinti policijos bendradarbiavimą.

Pagrindinė policijos bendradarbiavimo priemonė – Europolas – yra pagrindinė ES didesnės vidaus saugumo infrastruktūros dalis. Vykdamas Europolo reformą Parlamentas aktyviai pasisakė už griežtesnę parlamentinę kontrolę ir geresnes duomenų apsaugos taisykles. [Parlamentas dalyvavo](#) (taikant įprastą teisėkūros procedūrą) stiprinant Europolo įgaliojimus, remiantis 2020 m. gruodžio 9 d. priimtu [Komisijos pasiūlymu](#). Naujieji įgaliojimai leidžia Europolui tvarkyti didelius duomenų rinkinius ir kurti naujas teisėsaugos poreikius atitinkančias technologijas. Taip pat tai sustiprino Europolo duomenų apsaugos sistemą ir parlamentinę priežiūrą. Peržiūrėtas reglamentas įsigaliojo 2022 m. birželio mėn.

Įvairiose diskusijose kovos su terorizmu ir saviraiškos laisvės klausimais Parlamentas pasmerkė teroristinius išpuolius Europoje ir visame pasaulyje ir paragino būti vieningais bei duoti tvirtą atsaką. Parlamentas taip pat paragino dėti daugiau pastangų puoselėjant pagrindines laisves ir nurodė, kad reikia skubiai spręsti radikalizacijos ir neapykantą kurstančių kalbų internete klausimus.

2020 m. gruodžio 17 d. Parlamentas priėmė [rezoliuciją](#) dėl 2020–2025 m. Saugumo sąjungos strategijos, kurią [Komisija](#) pasiūlė 2020 m. liepos 24 d. Strategijoje siūloma per ateinančius penkerius metus parengti priemones, siekiant užtikrinti saugumą mūsų fizinėje ir skaitmeninėje aplinkoje, įskaitant kovą su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu, mišrių grėsmių prevenciją ir nustatymą, mūsų ypatingos svarbos

infrastruktūros atsparumo didinimą, kibernetinio saugumo stiprinimą ir mokslinių tyrimų bei inovacijų skatinimą.

2021 m. spalio 6 d. Parlamentas priėmė [rezoliucija](#) dėl dirbtinio intelekto baudžiamosiose teisėse ir jo naudojimo policijos ir teisminių institucijų reikmėms baudžiamosiose bylose. EP nariai atkreipė dėmesį į algoritminio šališkumo riziką dirbtinio intelekto taikomosiose programose ir pabrėžė, kad siekiant užkirsti kelią diskriminacijai reikalinga žmogaus vykdoma priežiūra. Jie taip pat paprašė paskelbti veido atpažinimo sistemų diegimo teisės saugos tikslais moratoriumą.

Parlamentas dalyvauja vertinant ir tikrinant šiuos pasiūlymus ir atlieka atitinkamų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų peržiūrą:

- 2020 m. gruodžio 9 d. Komisija priėmė komunikatą „[ES kovos su terorizmu darbotvarkė: numatyti, užkirsti kelią, apsaugoti, reaguoti](#)“;
- 2020 m. gruodžio 16 d. Komisija paskelbė [naują ES kibernetinio saugumo strategiją](#), kurioje pasiūlytos naujos taisyklės, kad fiziniai ir skaitmeninio sektoriaus ypatingos svarbos subjektai taptų atsparesni;
- 2021 m. balandžio 14 d. Komisija pristatė [2021–2025 m. kovos su organizuotu nusikalstamumu strategiją](#).
- 2023 m. spalio 18 d. Komisija priėmė komunikatą dėl [ES kovos su prekyba narkotikais ir organizuotu nusikalstamumu veiksmų gairių](#).

Siekdama užtikrinti, kad teisės saugos institucijos visoje ES galėtų geriau bendradarbiauti vadovaudamosi šiuolaikiniu taisyklių sąvadu, Komisija 2021 m. gruodžio 8 d. [pasiūlė ES policijos bendradarbiavimo kodeksą](#), kuriuo bus supaprastinta dabartinė nevienalytė įvairių ES priemonių ir daugiašalių bendradarbiavimo susitarimų sistema. Siūlomos priemonės apima rekomendaciją dėl operatyvinio policijos bendradarbiavimo, naujas taisykles dėl teisės saugos institucijų keitimosi informacija visose valstybėse narėse ir peržiūrėtas taisykles dėl automatinio keitimosi duomenimis policijos bendradarbiavimo tikslais pagal Priumo sistemą. Parlamentas dalyvauja tvirtinant siūlomas priemones.

Šiuo metu Parlamentas rengia pranešimus ir rezoliucijas šiais klausimais: prekybos žmonėmis prevencija, kova su ja ir prekybos žmonėmis aukų apsauga; smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencija ir kova su juo; kibernetinis smurtas; seksualinė prievarta prieš vaikus internete; kibernetiniai nusikaltimai ir kibernetinis saugumas; pinigų plovimas ir terorizmo finansavimas; Europos elektroninių įrodymų baudžiamosiose bylose pateikimo ir saugojimo orderiai; privatumo internete ir elektroninių ryšių konfidencialumo reforma; Šengeno sienų kodekso peržiūra; vizų išdavimo procedūrų skaitmeninimas; derybos su Interpolu; teisės saugos bendradarbiavimas; automatinis keitimasis duomenimis policijos bendradarbiavimo srityje („Priumas II“); išankstinės informacijos apie keleivius rinkimas ir perdavimas; Dirbtinio intelekto aktas; terorizmas ir smurtinis radikalėjimas; intervencinės šnipinėjimo programos ir keitimasis informacija bei duomenų srautais su Jungtinėmis Valstijomis.

Policijos bendradarbiavimas ir vidaus saugumo politika vis dar plėtojami, dėmesį visų pirma skiriant veiksmingesnei kovai su visai ES kylančiomis grėsmėmis ir nusikalstamumu ir, kas itin svarbu Parlamentui, tam, kad šie veiksmai būtų

įgyvendinami laikantis pagrindinių teisių ir duomenų apsaugos principų. Nors ES policijos bendradarbiavimo agentūrų taisyklės buvo iš esmės peržiūrėtos, vis dar reikės suderintų pastangų, kad būtų toliau stiprinamos policijos bendradarbiavimo priemonės, ypač dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų keitimosi duomenimis ir įrodymais, taip pat dėl tokio keitimosi duomenimis ir įrodymais tarp tų institucijų ir ES agentūrų. Parlamentas paragino valstybes nars tobulinti būtiną techninį standartizavimą, susijusį su duomenų kokybe, ir sukurti teisinį pagrindą dėl būsimo požiūrio į standartinį keitimąsi informacija. Turint omenyje esamas aplinkybes, ES turės nuodugniai spręsti problemas, susijusias su naujomis technologijomis, dirbtiniu intelektu, šifravimu ir sienų, saugumo bei migracijos informacinių sistemų sąveikumu.

Kadangi užduočių daugėja ir lūkesčiai auga, ES agentūroms reikia užtikrinti pakankamus finansinius ir žmogiškuosius išteklius.

Dabar Parlamentas yra visateisis institucinis veikėjas sprendžiant vidaus saugumo politikos klausimus ir turėtų atlikti svarbesnį vaidmenį vertinant ir apibrėžiant policijos bendradarbiavimo politiką.

Alessandro Davoli
10/2023

